Accountantsverslag 2023
Gemeente Loon op Zand

Belangrijkste boodschappen

Oordeel bij de jaarrekening

Ontwikkelingen voor uw organisatie

Bijlagen

Aan de raad van gemeente Loon op Zand
Anton Pieckplein 1
5171 CV Kaatsheuvel

15 mei 2024

Referentie: A00868/ACV2023/EK/eve

Geachte leden van de raad,

Met genoegen presenteren wij u ons accountantsverslag van Gemeente Loon op Zand, welke betrekking heeft op de controle van de jaarrekening 2023. Onze controle is uitgevoerd conform onze opdrachtbevestiging van 28 september 2023 met kenmerk A00868/2023/EK/KB/eve. Dit verslag gaat in op de belangrijkste bevindingen uit de controle van de jaarrekening van Gemeente Loon op Zand.

De conceptversies van dit verslag hebben wij besproken met de ambtelijke organisatie.

Ons accountantsverslag bestaat uit drie onderdelen. Allereerst rapporteren wij over de belangrijkste waarnemingen en overwegingen naar aanleiding van onze controle en uw jaarrekening, waaronder ons oordeel ten aanzien van de rechtmatigheidscontrole, de WNT-verantwoording en de SiSa-bijlage. In dit accountantsverslag geven wij ten ook onze visie over de kwaliteit van uw interne beheersing. Hierbij rapporteren wij over de opvolging van onze aanbevelingen uit eerdere rapportages. Bovendien rapporteren wij over de uitkomsten van onze IT-audit.
Wij danken u voor het vertrouwen dat u het afgelopen jaar in ons als uw externe accountant heeft gesteld. Wij willen graag van deze gelegenheid gebruik maken om u en uw medewerkers te bedanken voor de medewerking die we ervaren hebben tijdens onze werkzaamheden.

Mocht u in de tussentijd nog vragen hebben, aarzelt u dan niet om contact met ons op te nemen.

Hoogachtend,
Q-Concepts Accountancy B.V.

drs. E.E.T.M. Kalnenek RA

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Onze belangrijkste boodschappen

1. **Wij zijn voornemens om een goedkeurende controleverklaring te verstrekken**
   De jaarrekeningcontrole is momenteel nog onderhanden. Op basis van de verkregen controle-informatie tot op heden zijn wij voornemens om een goedkeurende controleverklaring te verstrekken ten aanzien van de getrouwheid van de jaarrekening 2023 (inclusief rechtmatigheidsverantwoording). In onze verklaring zullen wij een paragraaf ter benadrukking opnemen ten aanzien van de door het college geconstateerde en gerapporteerde onrechtmatigheden.
2. **De schattingen in de jaarrekening zijn aanvaardbaar**
3. **De risico's binnen de grondexploitaties nemen af**
   Voor een overzicht van de belangrijkste mutaties binnen de grondexploitaties wordt verwezen naar pagina 9 van dit accountantsverslag. De risico's binnen de grondexploitaties nemen naar de toekomst toe af. Gezien het belang van deze risico's blijven we hier wel aandacht voor vragen.
4. **De zeer beperkte controleverschillen ten aanzien van getrouwheid zijn gecorrigeerd in de jaarrekening**
5. **De rechtmatigheidsverantwoording is getrouw weergegeven in de jaarrekening.** Er is sprake van een begrotingsoverschrijding die is opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. De geconstateerde onrechtmatigheden naar aanleiding van de controle van de Europese aanbestedingen overstijgen de verantwoordingsgrens en zijn derhalve terecht opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.
6. **De financiële positie, uitgedrukt in financieel kengetallen, laten een gemengd beeld zien – enkele kengetallen verbeteren en andere dalen**
   Uit een analyse van de financiële positie van de gemeente blijkt dat er binnen de financiële kengetallen zowel verbeteringen als verslechteringen zichtbaar zijn. Dit schetst een gemengd beeld van de financiële positie van Gemeente Loon op Zand. U dient steeds aandacht te houden voor de van toepassing zijnde risico's.
7. **Geen bevindingen ten aanzien van de WNT-verantwoording en de SiSa-bijlage in de jaarrekening.**
8. **Rapportages in voorgaande jaren hebben geleid tot concrete acties**
   In voorgaande rapportages (managementletter en accountantsverslag) hebben wij en uw vorige accountant bevindingen en aanbevelingen aan u gerapporteerd. We constateren dat van de 12 openstaande aanbevelingen er 3 zijn opgevolgd ten tijde van de jaareindecontrole. Deze bevindingen waren eveneens opgevolgd bij het uitbrengen van onze managementletter. Met de overige aanbevelingen bent u gestart met de opvolging ervan.
9. **De IT-audit leidt niet tot bevindingen met een verhoogd risico**
   Wij hebben onze IT-audit afgerond. Er zijn geen bevindingen met een verhoogd risico te rapporteren. De continuïteit en betrouwbaarheid van de geautomatiseerde gegevensverwerking binnen Gemeente Loon op Zand is gewaarborgd. We vragen aandacht voor het formaliseren van de processen wijzigings- en gebruikersbeheer en de vastlegging van rechten in systemen.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Ons oordeel bij uw jaarstukken 2023

De controle van de jaarrekening 2023 van Gemeente Loon op Zand is momenteel nog onderhanden. De reikwijdte van onze controle is gewijzigd ten opzichte van 2022; dit vanwege de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. Met ingang van het verslagjaar 2023 legt het college verantwoording af over de rechtmatigheid van baten, lasten en balansmutaties. De accountant geeft uiteindelijk een getrouwheidsoordeel af over de jaarrekening, waarvan deze rechtmatigheidsverantwoording onderdeel uitmaakt.

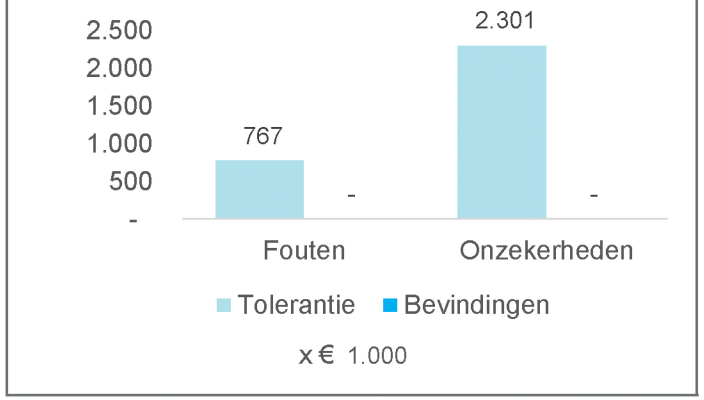
Op basis van de verkregen controle-informatie zijn wij voornemens een goedkeurende controleverklaring te verstrekken bij de jaarrekening 2023 op het aspect getrouwheid. Deze controleverklaring is gedateerd op de dag dat de jaarrekening wordt goedgekeurd door de gemeenteraad.

Voor een overzicht van de gehanteerde materialiteit en de geconstateerde fouten en onzekerheden tijdens onze controle, verwijzen wij naar de tabel hiernaast.

Hieruit blijkt dat er naar aanleiding van onze controle geen sprake is van ongecorrigeerde controleverschillen.

Uit de controle van de rechtmatigheidsverantwoording komen geen getrouwheidsfouten of –onzekerheden naar voren. De rechtmatigheidsverantwoording is getrouw weergegeven in de jaarrekening. Als gevolg van de door u in de rechtmatigheidsverantwoording gerapporteerde aanbestedingsonrechtmatigheden, dienen wij een benadrukking in onze controleverklaring op te nemen ten aanzien van de door het college geconstateerde en gerapporteerde onrechtmatigheden.

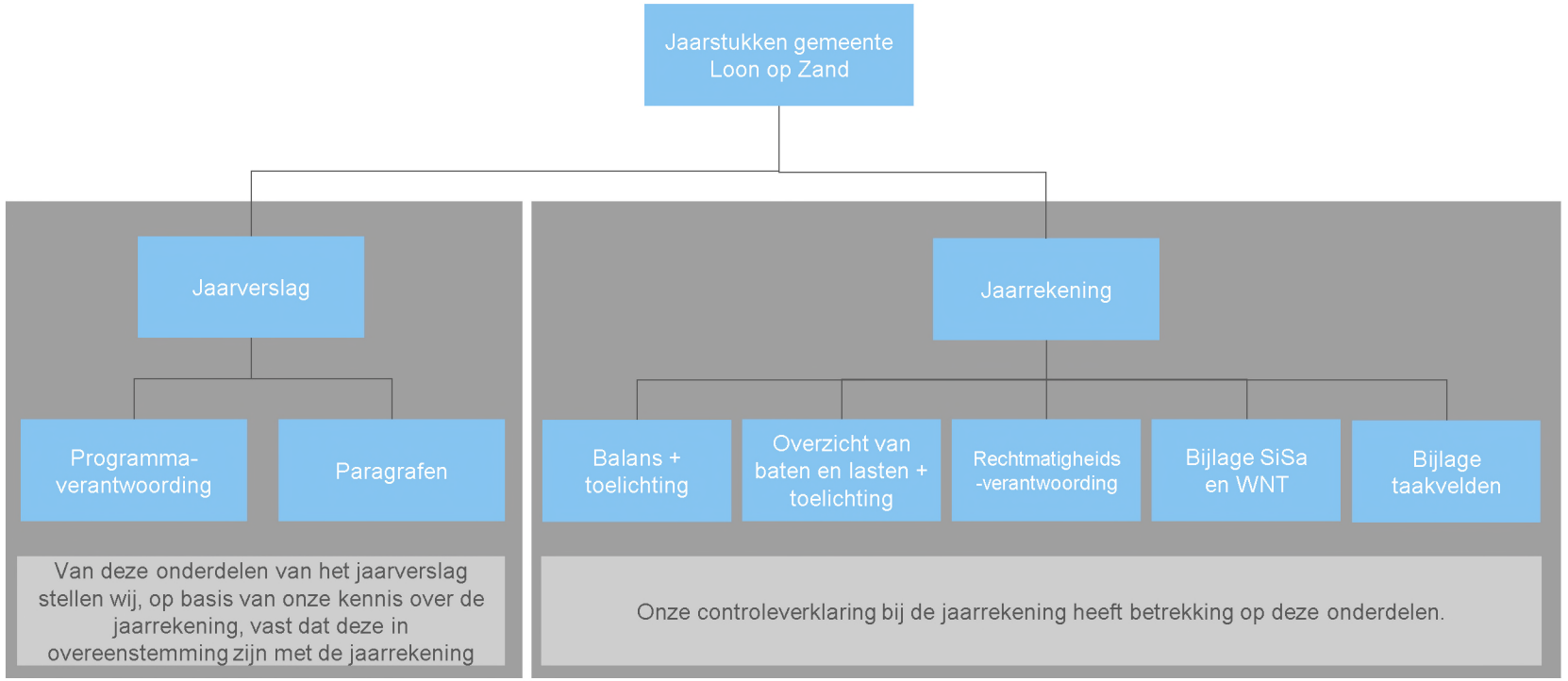
Getrouwheid	
Oordeel:	goedkeurend

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen uw organisatie
Bijlagen

Reikwijdte van onze controle

De reikwijdte van de controle is zo ontworpen dat er voldoende controle-informatie wordt verkregen met betrekking tot uw jaarrekening, ter ondersteuning van een kwalitatieve controle. In de managementletter hebben wij onze reikwijdte en controleaanpak reeds toegelicht. De definitieve reikwijdte van de controle gelijk is aan die in de managementletter. Onderstaand hebben wij nogmaals de samenvatting van de reikwijdte van onze controle opgenomen.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Onzekerheden binnen het Sociaal Domein worden gecompenseerd door voldoende eigen werkzaamheden

U heeft over 2023 aandacht besteed aan de verantwoording van de bestedingen in het kader van het Sociaal Domein. De door u verrichte werkzaamheden in dit kader leiden ertoe dat wij geen fouten of onzekerheden rapporteren ten aanzien van de verantwoorde bestedingen binnen het Sociaal Domein Hieronder hebben wij een opsomming van de werkzaamheden opgenomen en onze conclusies daarbij.

Geen fouten en onzekerheden geconstateerd ten aanzien van de WMO

De controlemix ten aanzien van de WMO-bestedingen bestonden uit procesgerichte en gegevensgerichte werkzaamheden, te weten:

- Interne controlewerkzaamheden op clientdossiers ter bepaling van het recht op zorg, de juistheid van de kosten alsmede het aspect feitelijke levering van zorg;
- Aansluiting verantwoorde WMO-bestedingen in financiële administratie (Key2Financien) met de subadministratie;
- Aansluiting Key2Financien met productieverantwoordingen / controleverklaringen van individuele WMO zorgaanbieders Begeleiding en Hulp bij het Huishouden. Deze werkzaamheden leveren een onzekerheid op ter hoogte van € 191.000. Dit betreffen bestedingen bij zorgaanbieders waar geen controleverklaring bij de productieverantwoording was bijgevoegd. Dit betroffen allen aanbieders met een ‘productie’ lager dan € 125.000, waarvoor geen controleverklaring bij de productieverantwoording vereist is. Deze onzekerheid nemen wij niet mee in onze foutenevaluatie, aangezien gemeente Loon op Zand voldoende aanvullende werkzaamheden heeft verricht teneinde de feitelijke levering van zorg vast te stellen, een en ander conform de voor dit doel opgestelde notitie van de SDO.

Geen onrechtmatigheden met betrekking tot Jeugd-bestedingen

Gemeenschappelijke Regeling Regio Hart van Brabant (‘Hart van Brabant’) is verantwoordelijk voor de uitvoering van de bovenlokale jeugdhulptaken in de regio. Aan Hart van Brabant zijn de bevoegdheden overgedragen tot regeling, bestuur en beheer van de uitvoering van deze taken. De bestuurscommissie van Hart van Brabant heeft de gedelegeerde bevoegdheid de regionale jeugdhulptaken bestuurlijk aan te sturen en daar inhoudelijke besluiten over te nemen. Dit impliceert dat Hart van Brabant de regionale jeugdhulptaken onder delegatie uitvoert. Hiermee ligt het risico op eventuele onrechtmatigheden in de verantwoording bij Hart van Brabant zelf en leidt dit niet tot onrechtmatigheden ten aanzien van de gemeentelijke jaarrekening.

Geen fouten en onzekerheden meer ten aanzien van de verantwoorde PGB lasten

Wij hebben kennis genomen van de verantwoordingen van de SVB inzake de zogenaamde “Trekkingsrechten PGB” (WMO en Jeugdwet). Hierin doet de SVB een uitspraak over de bevindingen van de auditdienst van de SVB ten aanzien van de fouten in de verrichte controles rondom de PGB’s. Door de SVB zijn slechts beperkte fouten geconstateerd. Net als in 2022 gebleken dat gemeenten en hun accountants kunnen steunen op deze verantwoordingen van de SVB, mits de gemeente zelf ook specifieke werkzaamheden verricht om de feitelijke levering van zorg vast te stellen. In 2023 heeft gemeente Loon op Zand additionele werkzaamheden verricht ten aanzien van de prestatielevering, een en ander overeenkomstig de hiervoor opgestelde notitie van de Commissie BADO. Hierdoor concluderen we ook voor 2023 dat de PGB-lasten niet als onzeker behoeven te worden aangemerkt.

Schattingen sociaal domein zijn evenwichtig

Bij het opstellen van de jaarrekening dient het college belangrijke schattingen aangaande de verslaggeving toe te passen en toe te lichten. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2023 beoordeeld en hebben geconcludeerd dat deze zijn gebaseerd op consistente toepassing van uitgangspunten en aannames.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende motivering ten aanzien van de schattingen binnen het Sociaal domein, waarbij de aanvaardbare bandbreedte, gebaseerd op materialiteitsoverwegingen er als volgt uit ziet:

Schattingspost	Oordeel					Toelichting
Nog te betalen zorgkosten			●			De nog te betalen kosten zijn bepaald op basis van de opgaven van de zorgverleners, de GR Regio Hart van Brabant en de afloop van de balanspositie. Het verschil tussen deze opgaven en de reeds in de administratie verantwoorde lasten zijn als kortlopende schuld dan wel vordering verantwoord op de balans.
	controleverschil	*voorzichtig*	*evenwichtig*	*optimistisch*	*controleverschil*	

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

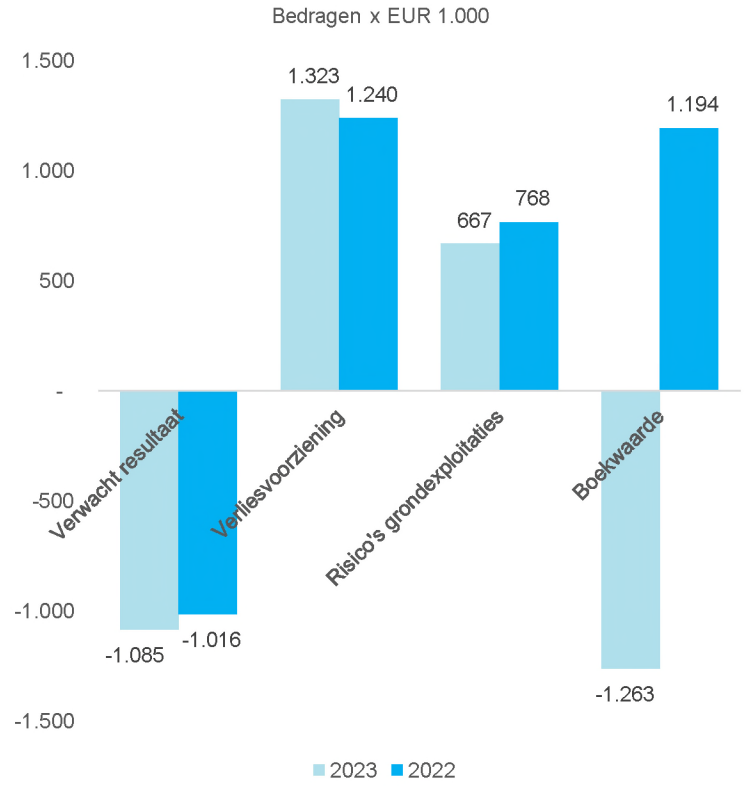
De grondexploitaties vertonen een positieve ontwikkeling – risico's nemen af

De grafiek hiernaast toont de ontwikkeling binnen de grondexploitaties. De totale boekwaarde van de grondexploitaties (exclusief ruilgronden) daalt aanzienlijk in 2023. In totaal is er voor € 1.543.000 aan kosten geactiveerd binnen de grondexploitaties. Deze zien met name toe op het project Westwaard. Van de totale grondverkopen in 2023 ad € 3.869.000 heeft ook € 3.492.000 betrekking op het project Westwaard. Gezien de positieve resultaatverwachting en de voortgang van het project Westwaard is in het verleden reeds tussentijdse winst genomen binnen dit project. Een grondige analyse van het project heeft ertoe geleid dat een klein deel van de tussentijds genomen winst (€ 131.000) is teruggedraaid.

Westwaard is ook het enige project met een positieve resultaatverwachting. Voor de verwachte negatieve resultaten binnen de projecten 2e fase De Els (€ 506.000; 2022: € 533.000) en Kets West II fase 1 (€ 817.000; 2022: € 616.000) is overeenkomstig het BBV een verliesvoorziening gevormd. De verliezen zijn hoger dan in 2022 verwacht. Het project De Hooivork II is afgesloten met een negatief resultaat van € 90.000, wat conform de reeds gevormde verliesvoorziening was. Bovenstaande verklaart waarom de totale verliesvoorziening is gestegen ten opzichte van ultimo 2022. Deze voorziening is conform het BBV in mindering gebracht op de boekwaarde van de grondexploitaties. Bij het project De Els leidt dit tot een negatieve balanswaarde van € 36.000. Dit bedragen is conform het BBV gepresenteerd onder de voorzieningen aan de creditzijde van de balans.

Naar aanleiding van onze controlewerkzaamheden concluderen wij dat de grondexploitaties juist zijn gewaardeerd in de jaarrekening 2023.

Tabel: financiële kerncijfers grondexploitaties (excl. ruilgronden) 2023 vs. 2022

Risico's binnen het grondbedrijf zijn specifiek bepaald

Gemeente Loon op Zand inventariseert en kwantificeert periodiek de risico's binnen haar grondexploitaties. Dit geschiedt op basis van de kans dat een risico zich voordoet maal de verwachte impact ervan. De algemene reserve wordt in lijn gebracht met de gekwantificeerde risico's. De totale risico's over alle exploitaties per 31-12-2023 worden becijferd op € 667.000, wat een daling betekent ten opzichte van 31-12-2022 (€ 768.000). De risico's hebben voornamelijk betrekking op het project Westwaard. De overige projecten zijn reeds in een vergevorderd stadium van afronding, waardoor er nauwelijks nog risico's naar de toekomst toe overblijven.

We merken op dat Gemeente Loon op Zand geen specifieke reserve grondexploitaties heeft opgenomen in haar jaarstukken. Desondanks achten wij verwerking en toelichting in de jaarrekening toereikend. Wij achten de geïdentificeerde risico's als volledig.

Schattingen fysiek domein zijn evenwichtig

De waardering van uw grondexploitaties is voor een groot deel afhankelijk van schattingen. Om inzicht te krijgen in de financiële risico's stelt de gemeente exploitatieoverzichten op, waarin een schatting is opgenomen van de te maken kosten en opbrengsten. Aan deze schattingen liggen diverse parameters en uitgangspunten ten grondslag. Wij hebben de gehanteerde uitgangspunten en parameters beoordeeld. In onderstaande tabel zijn onze bevindingen weergegeven.

Schattingspost	Oordeel					Toelichting
Gehanteerde rekenrente			●			Het college rekent binnen de grondexploitaties met een rekenrente van 1,99%. Deze is gebaseerd op de gemiddelde rente van de leningenportefeuille.
Kostenstijging			●			De gehanteerde kostenstijging is geraamd op gemiddeld 4%. Hierbij is aansluiting gezocht bij de ''Outlook grondexploitaties 2023'' van adviesbureau Metafoor. Wij achten deze inschatting evenwichtig.
Opbrengst-stijging			●			Ook de opbrengstenstijging voor zowel woningbouw bedraagt 2% vanaf 1 januari 2026 en voor bedrijventerreinen 0%. Dit is een behoudende insteek, welke wel overeenkomt met de ''Outlook grondexploitaties 2023'' van Metafoor. We achten deze schatting dan ook evenwichtig.
Gehanteerde programmering			●			De programmering van de grondexploitaties is gebaseerd op actuele marktomstandigheden, interne en externe adviezen, onderzoeken en politieke uitgangspunten ten aanzien van woningbouw en werkgelegenheid. Wij achten de op marktinformatie gebaseerde inschatting voor de programmering evenwichtig op basis van de door ons uitgevoerde controlewerkzaamheden.
Verkoopprijzen			●			De prijzen zoals ingerekend in de grondexploitaties zijn veelal gebaseerd op marktinformatie of taxaties. Wij achten voor 2023 de gehanteerde prijsstelling, zoals opgenomen in de door ons gecontroleerde projecten, voldoende onderbouwd.
	controleverschil	*voorzichtig*	*evenwichtig*	*optimistisch*	*controleverschil*	

De jaarrekening voldoet aan het BBV

Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente heeft de jaarrekening opgesteld in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Als onderdeel van onze controle en met betrekking tot de jaarrekening hebben wij:

- de aanvaardbaarheid van de toegepaste grondslagen voor financiële verslaggeving beoordeeld; en
- de juistheid en de volledigheid van de toelichtingen beoordeeld.

Wij zijn van mening dat de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling die het college heeft gehanteerd bij het opstellen van de jaarrekening 2023 aanvaardbaar zijn en de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria geschikt.

Bij onze controle hebben wij een zeer beperkt aantal bevindingen geconstateerd. Het beperkte aantal bevindingen is naar onze mening een indicatie dat de financiële administratie en het afsluitingsproces op een goede wijze zijn ingericht en uitgevoerd.

Schattingen domein bedrijfsvoering zijn evenwichtig

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt het college belangrijke schattingen. We hebben de schattingen die het college heeft gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening 2023 beoordeeld. Onderstaande tabel geeft een overzicht van onze bevindingen met de bijbehorende motivering.

Schattingspost	Oordeel					Toelichting
Waardering financiële vaste activa			●			We hebben de waardering van uw financiële vaste activa in detail gecontroleerd. Wij concluderen dat de inschattingen van het college ten aanzien van de kapitaalverstrekking en (gerelateerde) leningen evenwichtig tot stand zijn gekomen. Er zijn geen indicaties voor bijzondere waardeveminderingen.
Waardering (im)materiële vaste activa			●			Aan de wijze van afschrijven op materiële vaste activa ligt de financiële verordening van de gemeente ten grondslag. De gehanteerde afschrijvingspercentages blijken uit de grondslagen van de jaarrekening. De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn afgestemd op de economische levensduur van de (im)materiële vaste activa en daarmee aanvaardbaar. Wij hebben vastgesteld dat de gehanteerde uitgangspunten evenwichtig zijn.
Waardering debiteuren			●			Debiteuren zijn juist gewaardeerd in de jaarrekening. De omvang van de voorzieningen voor oninbaar geachte debiteuren is op consistente wijze bepaald.
Voorzieningen			●			Voorzieningen zijn juist en volledig gevormd in de jaarrekening 2023. Aan alle voorzieningen liggen actuele beheer-/onderhoudsplannen ten grondslag. De Appa-voorziening is in 2023 opnieuw geëvalueerd. De hoogte van de voorziening is actuarieel bepaald. De gehanteerde parameters voor de berekening van deze voorziening sluiten aan bij recente actuariële uitgangspunten. Derhalve achten wij deze parameters evenwichtig.
	controleverschil	*voorzichtig*	*evenwichtig*	*optimistisch*	*controleverschil*	

De rechtmatigheidsverantwoording van het college is getrouw weergegeven in de jaarrekening

Algemeen

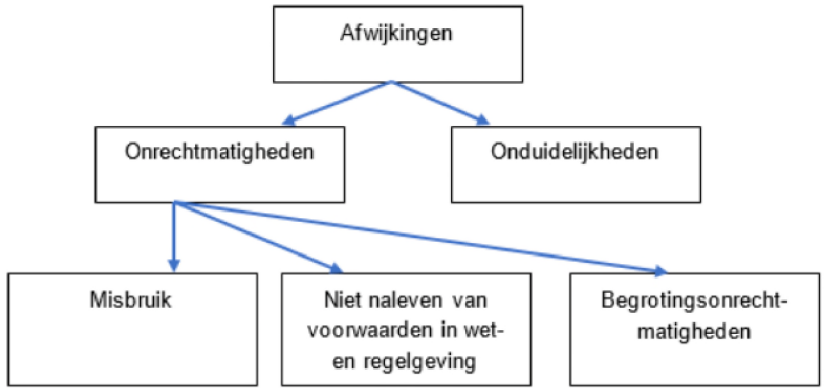
De commissie BBV geeft via de Kadernota Rechtmatigheid haar visie over de invulling van het begrip rechtmatigheid in de controleverklaring van de decentrale overheden. Rechtmatigheid heeft een bijzondere positie binnen het BBV, omdat dit het enige onderwerp is waarbij de commissie BBV zich niet uitsluitend richt op de toepassing van de verslaggevingsregels, maar ook op de controle van de jaarstukken. De Kadernota Rechtmatigheid wordt geactualiseerd als de ontwikkelingen daar aanleiding toe geven. Voor de jaarrekening 2023 is hier aanleiding toe geweest. Met ingang van het verslagjaar 2023 is de verantwoordelijkheid van het college voor de rechtmatigheid benadrukt doordat het college een verantwoording over rechtmatigheid af moet gaan geven in plaats van de accountant. Het uitgangspunt van de wetgever is dat de reikwijdte van de verantwoording door het college niet wijzigt ten opzichte van de situatie waarin de accountant een oordeel gaf.

Wat eveneens niet verandert, zijn de criteria die worden afgedekt door de rechtmatigheidsverantwoording. Dit waren en blijven het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium.

De verantwoording die het college aflegt is gebaseerd op een standaardmodel dat bij wet is vastgelegd. De tekst van de verantwoording ligt vast en moet door het college op de volgende punten worden aangevuld:
1.Datum vaststelling normenkader*;
2.Het door de raad vastgestelde grensbedrag (de verantwoordingsgrens);
3.Het wel of niet voldoen aan rechtmatigheidscriteria;
4.Geconstateerde afwijkingen boven de verantwoordingsgrens.

*Het operationaliseren van het normenkader is een taak van het college en wordt vastgelegd in een toetsingskader. In een toetsingskader is per wet / regeling / verordening vastgelegd welke artikelen relevant zijn voor de toetsing. Het toetsingskader kan de vorm hebben van procesbeschrijvingen, interne controleplannen, enz.

De accountant geeft uiteindelijk een getrouwheidsoordeel af over de jaarrekening, waarvan de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel uitmaakt. Binnen de rechtsmatigheidsverantwoording wordt onderscheid gemaakt tussen afwijkingen, fouten en onduidelijkheden en begrotingsonrechtmatigheden. Deze begrippen zijn onderling niet uitwisselbaar al kan er wel sprake zijn van overlap. Schematisch is dit als volgt weergegeven in de Kadernota rechtmatigheid 2023:

De rechtmatigheidsverantwoording van het college is getrouw weergegeven in de jaarrekening

Wat had Gemeente Loon op Zand al geregeld in 2022?

Voorgaand jaar heeft Gemeente Loon op Zand reeds acties proberen te ondernemen om te voldoen aan de eis van de rechtmatigheidsverantwoording. Door de uitdiensttreding van de VIC-functionaris afgelopen jaar hebben de geplande verbetermaatregelen, zoals het herijken van het interne controleplan en onderliggende werkprogramma's en het verder verstevigen van de VIC-functie in kwantiteit en kwaliteit vertraging opgelopen. Met de externe inhuur van de VIC-functie en de aanstelling van twee nieuwe VIC-medewerkers, heeft u dit initiatief weer nieuw leven ingeblazen.

Welke aspecten heeft Gemeente Loon op Zand voor 2023 aanvullend geregeld?

Activiteit	Gerealiseerd	Toelichting
Actualiseren Financiële verordening en Controleverordening		Vastgesteld in de raadsvergadering van 14-12-2023
Actualiseren controleprotocol en vaststellen normenkader		Vastgesteld in de raadsvergadering van 8-2-2024
Vaststellen verantwoordingsgrens		Middels Financiële verordening vastgesteld op 1% van de lasten inclusief dotaties aan de reserves.
Operationaliseren normenkader in toetsingskader		Middels werkplannen IC, echter geen directe koppeling met het normenkader
Uitvoeren interne controlewerkzaamheden		Afgerond ten tijde van de jaarrekeningcontrole

Onze conclusies ten aanzien van uw rechtmatigheidsverantwoording

Naar aanleiding van onze jaarrekeningcontrole hebben wij het volgende vastgesteld:

- Gemeente Loon op Zand is in onze ogen in een laat stadium gestart met het implementeren van de rechtmatigheidsverantwoording. We merken hierbij op dat sinds onze managementletter in een kort tijdsbestek een veelheid aan aspecten rondom de rechtmatigheidsverantwoording zijn opgepakt en afgerond;
- De bewoording van de rechtmatigheidsverantwoording sluit aan op het model volgens de Kadernota rechtmatigheid 2023;
- De geconstateerde begrotingsafwijkingen zijn deugdelijk onderbouwd, waarbij de begrotingsoverschrijding binnen de programma's "Gemeenschappen" (€ 2.761.000), "Omgeving en economische ontwikkeling" (€ 2.143.000) en "Overhead en algemene dekkingsmiddelen" (€ 4.768.000) terecht zijn opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Aangezien sprake is van een 'acceptabele' begrotingsoverschrijding, behoeven deze niet nader toegelicht te worden in de paragraaf bedrijfsvoering. Bovendien behoeven wij hieromtrent geen benadrukking in onze controleverklaring op te nemen (voor nadere toelichting zie volgende pagina);
- Vanwege de omvang van de geconstateerde aanbestedingsonrechtmatigheden (€ 924.000), zijn deze terecht opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Vanwege de overschrijding van de rapporteringsdrempel zijn deze ook nader toegelicht in de paragraaf bedrijfsvoering. Vanwege de overschrijding van de verantwoordingsgrens, dienen wij deze onrechtmatigheden te benadrukken in onze controleverklaring;
- Het 'rechtmatigheidsdossier' van Gemeente Loon op Zand dient als deugdelijke onderbouwing bij de rechtmatigheidsverantwoording 2023;

Rekening houdende met bovenstaande concluderen we dat de rechtmatigheidsverantwoording getrouw is weergegeven.

De rechtmatigheidsverantwoording van het college is getrouw weergegeven in de jaarrekening

Begrotingsrechtmatigheid

Een onderdeel van onze rechtmatigheidscontrole betreft de naleving van het budgetrecht van de raad. Op basis van de Financiële verordening informeert het college de raad als ze verwacht dat de lasten van een programma de geautoriseerde lasten dreigen te overschrijden, de investeringsuitgaven van een investeringskrediet het geautoriseerde investeringskrediet dreigen te overschrijden, of de baten van een programma de geautoriseerde baten dreigen te over- of onderschrijden.

Overschrijdingen van lasten zijn per definitie onrechtmatig. Indien deze de verantwoordingsgrens overschrijden dan dienen deze te worden opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Het is aan het college om aan te tonen dat deze overschrijdingen ‘acceptabel’ zijn. Lastenoverschrijdingen zijn acceptabel, indien deze worden gecompenseerd door hogere baten, het een open einde regeling betreft of wanneer deze passen binnen het door de raad vastgestelde beleidskader. Overschrijdingen van baten en onderschrijdingen van baten en lasten zijn alleen onrechtmatig wanneer ze niet passen binnen het bestaand beleidskader van de raad of wanneer deze niet tijdig zijn gemeld. Het aspect ‘tijdigheid’ wordt niet nader gedefinieerd in de afspraken met de raad. Wij bevelen dan ook aan om het aspect tijdigheid te verankeren in uw Financiële verordening.

Wij hebben geconstateerd dat er in de jaarrekening een overzicht is opgenomen van de budgetoverschrijdingen per programma. Zie hiertoe het hoofdstuk “Analyse begrotingsrechtmatigheid” in de jaarrekening. Op de vorige pagina constateerden we dat binnen drie programma’s sprake was van lastenoverschrijdingen hoger dan de verantwoordingsgrens. Deze zijn dan ook terecht opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording.

Vanwege het feit dat deze overschrijdingen passen binnen het bestaand beleidskader van de raad en/of deze worden gecompenseerd door hogere baten, worden deze overschrijdingen als ‘acceptabel’ aangemerkt. Daarnaast constateert het college onderschrijdingen van lasten en over- en onderschrijdingen van baten binnen diverse programma’s. Vanwege het feit dat deze passen binnen het door de raad vastgestelde beleidskader ofwel omdat deze tijdig zijn gemeld bij de raad, behoeven deze niet opgenomen te worden in de rechtmatigheidsverantwoording.

Onrechtmatigheden geconstateerd ten aanzien van de controle van de Europese aanbestedingen die hoger zijn dan de verantwoordingsgrens

Net als voorgaande jaren heeft u enkele onrechtmatigheden geconstateerd naar aanleiding van de interne controlewerkzaamheden ten aanzien van de Europese aanbestedingsregels. Deze hebben net als voorgaande jaren voornamelijk betrekking op externe inhuur. Het totaal aan aanbestedingsonrechtmatigheden (€ 924.000) overstijgt de verantwoordingsgrens, waardoor deze terecht zijn opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording. Deze zijn conform de Kadernota rechtmatigheid 2023 tevens nader uiteengezet in de paragraaf bedrijfsvoering.

De controle van de aanbestedingen op basis van de uitgevoerde spend analyse over de jaren 2020 tot en met 2023 is voorbereid door de ambtelijke organisatie. Enkel de Europese aanbestedingen zijn betrokken in de rechtmatigheidscontrole. Deze werkzaamheden richten zich op de juistheid (zijn de Europese aanbestedingen rechtmatig doorlopen) en volledigheid (zijn alle opdrachten Europees, die ook aanbesteed hadden moeten worden) van de Europese aanbestedingen. U heeft conform het normenkader niet getoetst aan het interne inkoop- en aanbestedingsbeleid.

De financiële kengetallen nader toegelicht

In de grafiek op de volgende pagina is een overzicht opgenomen van de kengetallen die verplicht in de jaarrekening van Loon op Zand moeten worden opgenomen. Uit het overzicht blijkt dat enkele financiële kengetallen een positiever beeld geven over de financiële positie van Loon op Zand en enkele een negatiever beeld schetsen over de financiële positie van Loon op Zand.

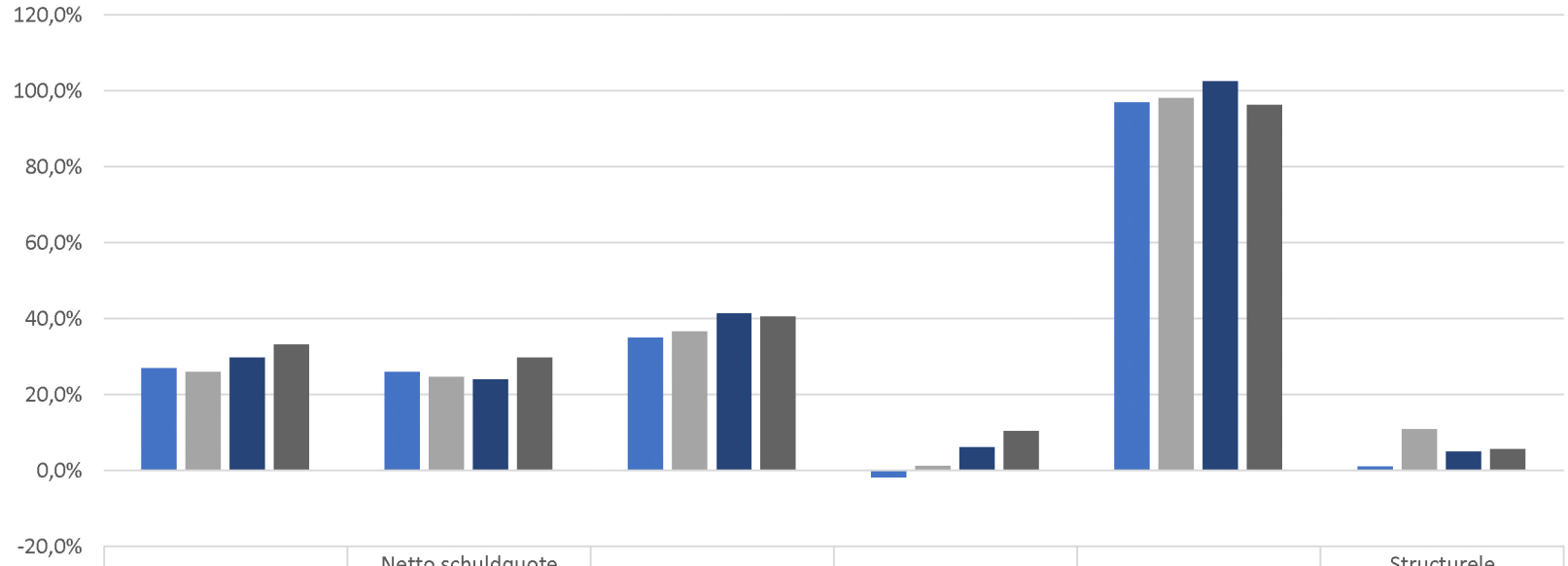
De ratio's hebben wij afgezet tegen de ratio's over 2022, maar ook tegen de cijfers van gemeenten met een vergelijkbaar aantal inwoners en de provincie Noord-Brabant (situatie 2022). Onze belangrijkste observaties ten aanzien van de ratio's zijn:

- De netto schuldquote is iets gestegen in 2023. De netto schuldquote van Loon op Zand ligt iets lager dan het gemiddelde in Noord-Brabant en in vergelijking met gemeenten met een vergelijkbare omvang. Hoe lager de netto schuldquote, hoe beter de financiële positie is.
- De solvabiliteit daalt iets na twee jaren stijging. De solvabiliteit toont aan dat Loon op Zand voldoende eigen vermogen heeft om aan haar financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteit ligt ook iets lager dan andere gemeenten in Nederland met een vergelijkbare omvang en de gemeenten in de provincie Noord-Brabant (over 2022). We zien in vrijwel de hele sector dat over 2022 positieve resultaten zijn gerealiseerd, met een positief effect op de solvabiliteit. De daling van de solvabiliteit van Gemeente Loon op Zand is het gevolg van een hoger balanstotaal. De toename van het balanstotaal is voornamelijk het gevolg van de hogere omvang van specifieke uitkeringen die nog besteed dienen te worden.
- Het relatieve belang van de grondexploitaties in de totale exploitatie van de gemeente is gedaald en zelfs negatief, zoals ook af te leiden is uit de jaarrekening. In vergelijking met andere gemeenten van vergelijkbare omvang en in Noord-Brabant is dit percentage ook zeer laag. Ook dit is weer positief, aangezien verondersteld wordt dat grondexploitaties extra risico's voor de gemeente meebrengen.
- Het kengetal Belastingcapaciteit is iets verbeterd ten opzichte van 2022. Het percentage ligt in lijn met vergelijkbare gemeenten en gemeenten in Noord-Brabant.
- De omvang van de structurele exploitatieruimte is aanzienlijk gedaald, ook in vergelijking met gemeenten van vergelijkbare omvang en gemeenten in Noord-Brabant. Een positieve structurele exploitatieruimte houdt in dat de structurele lasten kunnen worden gedekt door structurele baten. De structurele exploitatieruimte is ook aanzienlijk gedaald ten opzichte van 2022.

We merken op dat de toelichting in de jaarrekening omtrent de financiële kengetallen beperkt is. Zo wordt de reden van de fluctuaties van de financiële kengetallen niet onderbouwd. Ook wordt het onderlinge verband tussen de verschillende kengetallen niet nader toegelicht. Dit zou de informatiewaarde ten goede komen.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Financiële kengetallen

	Netto schuldquote	Netto schuldquote gecorrigeerd	Solvabiliteit	Grondexploitatie	Belastingcapaciteit	Structurele exploitatieruimte
Loon op Zand 2023	27,0%	26,0%	35,0%	-2,0%	97,0%	1,0%
Loon op Zand 2022	25,9%	24,7%	36,7%	1,2%	98,1%	10,9%
Gemeenten 15.000-25.000 inwoners 2022	29,7%	24,0%	41,4%	6,1%	102,6%	5,0%
Provincie Noord-Brabant 2022	33,1%	29,7%	40,5%	10,3%	96,3%	5,6%

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

De bezoldiging van uw topfunctionarissen (WNT) is juist en volledig verantwoord

Als onderdeel van onze controle hebben wij de naleving van de Wet Normering Topinkomens (WNT) gecontroleerd. Uit onze controle blijken geen bevindingen. Op grond van de wet zijn de griffier en de gemeentesecretaris aangewezen als topfunctionaris. Hun bezoldiging is juist en volledig verantwoord in de WNT-verantwoording in uw jaarstukken.

Bijlage Wet Normering Topinkomens (WNT)	
Aantal topfunctionarissen	U heeft vijf topfunctionarissen verantwoord in de jaarrekening 2023. (in 2022 waren dit er vier). De reden hiervoor is dat in 2023 een nieuwe griffier is aangesteld. Sinds het vertrek van de voormalige griffier hebben daarnaast 2 functionarissen zonder dienstbetrekking de functie van griffier tijdelijk vervuld. In 2023 is daarnaast een gemeentesecretaris a.i. aangesteld in afwezigheid van uw gemeentesecretaris.
Aard dienstverband	Twee topfunctionarissen zijn in loondienst. De interim-gemeentesecretaris heeft geen dienstverband. Dat gold ook voor de interim-griffiers die in het eerste halfjaar werkzaam waren bij Gemeente Loon op Zand.
	meente Loon op Zand bevat paragraaf inzake
Betaling ontslagvergoeding	U heeft in 2023 geen ontslagvergoedingen uitgekeerd.

overige aangelegenheden anticumulatiebepaling WNT

Met ingang van 2018 geldt een nieuwe WNT-regel voor de samenloop van topfuncties bij verschillende WNT-instellingen. Deze anticumulatiebepaling regelt dat de som van de bezoldigingen van iemand die uitvoerende topfuncties uitoefent bij meerdere rechtspersonen of instellingen, niet hoger mag zijn dan het van toepassing zijnde bezoldigingsmaximum. In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij geen controle uitgevoerd op de naleving van deze anticumulatiebepaling. Dit hebben wij in onze controleverklaring bij uw jaarrekening in een paragraaf inzake overige aangelegenheden tot uitdrukking gebracht.

Wilt u meer weten over de WNT? Kijkt u dan op: https://www.topinkomens.n

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Geen bevindingen in de SiSa-bijlage

Geen bevindingen in de SiSa-bijlage

Wij hebben in onze controle specifieke werkzaamheden verricht om een oordeel te kunnen geven over de getrouwheid en rechtmatigheid van de financiële verantwoordingsinformatie in de SiSa-bijlage. Op de volgende pagina hebben wij onze bevindingen per specifieke uitkering in jaarrekening 2023 weergegeven.

Voor de bevindingen uit onze controle gelden op grond van de Nota verwachtingen accountantscontrole SiSa 2023 zwaardere rapporteringstoleranties dan voor andere onderdelen van de reguliere jaarrekening.

De rapporteringstolerantie is per specifieke uitkering:

- € 12.500 indien de omvangsbasis kleiner dan of gelijk is aan € 125.000;
- 10% indien de omvangsbasis groter dan € 125.000 en kleiner dan of gelijk is aan € 1.000.000;
- € 125.000 indien de omvangsbasis groter is dan € 1.000.000.

De rapporteringstolerantie heeft geen consequenties voor de omvang en aard van de controle van specifieke uitkeringen. In de tabel op de volgende pagina hebben wij onze bevindingen opgenomen naar aanleiding van de controle van de SiSa-bijlage.

Accountantscontrole specifieke uitkeringen - gemeenten

De verantwoording over de specifieke uitkeringen (via de SiSa-bijlage in de jaarrekening) maakt in 2023 nog geen onderdeel uit van de rechtmatigheidsverantwoording.

Naast de controle van de verantwoording over de specifieke uitkeringen in de SiSa-bijlage als onderdeel van de controle van de jaarrekening als geheel is in artikel 213 lid 3.b Gemeentewet geregeld dat de accountant op grond van de uitgevoerde controle in de controleverklaring een direct oordeel geeft over de rechtmatigheid van de baten, lasten en balansmutaties met betrekking tot de specifieke uitkeringen als bedoeld in artikel 17 Financiële-verhoudingswet.

De accountant neemt dit oordeel en overige rapporteringsverplichtingen die hier uit voortvloeien op in een aparte sectie in de controleverklaring 'Verklaring betreffende overige door wet- of regelgeving gestelde vereisten'. Zoals af te leiden uit voorgaande paragraaf zal het rechtmatigheidsoordeel omtrent de specifieke uitkeringen in de jaarrekening 2023 goedkeurend luiden.

Vanaf 2024 verwachten wij dat de verantwoording van de specifieke uitkeringen wel onderdeel gaat uitmaken van de rechtmatigheidsverantwoording. Het college wordt hiermee verantwoordelijk voor de rechtmatige verantwoording van baten, lasten en balansmutaties die betrekking hebben op de specifieke uitkeringen.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen uw organisatie
Bijlagen

Toelichting op SiSa-bijlage 2023 (1)

Naam specifieke uitkering-	Totale fout of onzekerheid per specifieke uitkering	Totale omvang van de fout of de onzekerheid (in *€ 1.000)	Toelichting fout/onzekerheid
JenV A16 – Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
FIN B2 - Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek 2021	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
FIN B2 - Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp aan gedupeerden kinderopvangtoeslagproblematiek	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
BZK C41B – Stimulering woningbouw Loon op Zand	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
BZK C55 – Aanpak energiearmoede	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
BZK C62 – Regeling specifieke uitkering kwijtschelding gemeentelijke belastingen	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
BZK C85 – Stimuleringsregeling flex- en transformatiewoningen	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
BZK C92 – Regeling specifieke uitkering Informatiepunten Digitale Overheid	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
BZK C94 – Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
OCW D8 – Specifieke uitkering Onderwijsachterstandenbeleid	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
OCW D14 – Regeling specifieke uitkering inhalen COVID-19 gerelateerde onderwijsvertragingen	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
IenW E44B – Tijdelijke impulsregeling klimaatadaptatie 2021–2027 (SiSa tussen medeoverheden)	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
EZK F28 – Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat-.en energiebeleid (CDOKE)	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen uw organisatie
Bijlagen

Toelichting op SiSa-bijlage 2023 (2)

Naam specifieke uitkering	Totale fout of onzekerheid per specifieke uitkering	Totale omvang van de fout of de onzekerheid (in *€ 1.000)	Toelichting fout / onzekerheid
SZW G2 – Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
SZW G2A – Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_totaal 2022	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
SZW G3 – Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 20223	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
SZW G3A – Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2022	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
SZW G4 - Tijdelijke overbruggingsregeling zelftandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
SZW G4A - Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_totalen 2022	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
SZW G10 – Wet inburgering 2021_gemeentedeel 2023	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
SZW G12 – Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
SZW G12A – Kwijtschelden publieke schulden SZW-domein hersteloperatie kinderopvangtoeslagaffaire_totalen	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
SZW G13 – Onderwijsroute 2023_deel gemeente	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
VWS H8 – Regeling Sportakkoord 2020-2022	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
VWS H12 – Specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of -aanpakken	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
VWS H30 – Specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing
VWS H35B – Specifieke uitkering IZA	N.v.t.	€ 0	Niet van toepassing

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Bevindingen en aanbevelingen uit onze managementletter hebben geleid tot concrete acties

Status bevindingen en aanbevelingen voorgaand jaar

In voorgaande rapportages (managementletter en accountantsverslag) hebben wij en uw vorige accountant bevindingen en aanbevelingen aan u gerapporteerd. Na het uitbrengen van de managementletter heeft u de bevindingen en aanbevelingen gedeeld met het college en zijn verbeteracties ingezet ter opvolging. Deze zijn voor aanvang van onze pre-final opnieuw geëvalueerd. De uitkomsten zijn door u verwerkt in een collegeadvies. Hierdoor houdt u als organisatie grip op de aanbevelingen van de accountant, en de tijdige opvolging ervan.

We constateren dat van de 12 openstaande aanbevelingen er 3 zijn opgevolgd ten tijde van de jaareindecontrole. Deze bevindingen waren eveneens opgevolgd bij het uitbrengen van onze managementletter. Met de overige aanbevelingen bent u gestart met de opvolging ervan. Wij verwijzen naar de managementletter 2023 voor de gedetailleerde status van de openstaande bevindingen en aanbevelingen.

Wij hebben de status in kaart gebracht aan de hand van de uitgevoerde werkzaamheden tijdens de interim-controle en eindejaarscontrole 2023.

IT audit

Artikel 2:393, lid 4 BW vereist dat we een reflectie geven op de betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking voor zover deze relevant is voor de jaarrekeningcontrole.

Bij onze IT-audit controleren wij de betrouwbaarheid en continuïteit van de kritische applicaties (Key2Financiën) voor de jaarrekeningcontrole inclusief de relevante IT infrastructuur en databases. Hierbij richten wij ons op de opzet en het bestaan van de algemene IT beheersmaatregelen.

Uit onze IT-audit komen geen bijzonderheden naar voren die wij aan u dienen te rapporteren. De betrouwbaarheid en continuïteit van uw geautomatiseerde gegevensverwerking is gewaarborgd.

In de bijlage bij de managementletter 2023 hebben wij een overzicht opgenomen van de belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de IT audit van 2022 en eerder. Wij hebben de opvolging van de deze bevindingen beoordeeld en onderstaand weergegeven:

- Formaliseren processen wijzigings- en gebruikersbeheer: Wij hebben vastgesteld dat op het gebied van gebruikersbeheer werkinstructies zijn opgesteld, voor wijzigingsbeheer geen opvolging vastgesteld. Bevinding is derhalve deels opgevolgd en deels van toepassing.

- Vastlegging van rechten in systeem en periodieke reviews: Gericht op de rechteninrichting van Key2Financiën hebben we geen bevindingen geconstateerd. Wij hebben niet kunnen vaststellen dat periodieke reviews van gebruikers uit dienst (tijdig verwijderd) of gebruikersrechten (in lijn met functietaken) zijn uitgevoerd gedurende 2023. Bevinding is derhalve deels nog van toepassing.

- Risico beheer: Wij hebben niet kunnen vaststellen dat de bevinding gedurende 2023 is opgevolgd. Tevens is het informatiebeveiligingsbeleid verouderd (tot 2023) en hebben wij geen actueel beleid ontvangen. Bevinding is derhalve nog van toepassing.

- Regierol Equalit: Wij hebben niet kunnen vaststellen dat de bevinding gedurende 2023 is opgevolgd. Bevinding is derhalve nog van toepassing.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Oordeel
Jaarverslag
Jaarrekening
WNT
SiSa
Interne beheersing
Fraude(risico)
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen

Onze werkzaamheden ten aanzien van fraude

Tijdens onze controle hebben wij nadrukkelijk aandacht besteed aan het onderwerp fraude. Op basis van onze frauderisicobeoordeling hebben wij de volgende controlewerkzaamheden uitgevoerd:

- Risicoanalyse per proces waarin de drie kenmerken van fraude: rationalisatie, druk en gelegenheid zijn afgezet tegen de kans en de impact (enkel voor de risicovolle processen vanuit het oogpunt van de accountantscontrole).
- Frauderisico's onder de aandacht gebracht bij de ambtelijke organisatie en uw VIC-functie.
- Kennisnemen van de door u geactualiseerde frauderisicoanalyse.
- Beoordeeld of nevenfuncties van het college en de directie aanleiding gaven tot een verhoogd risico.
- Beoordeeld of er signalen zijn voor een verhoogd risico op fraude vanuit notulen, persberichten en andere (openbare) publicaties.
- Controle van ongebruikelijke boekingen (boekingen buiten de regulier processen om en specifiek ten aanzien van overboekingen tussen programma's) in uw administratie (memoriaalboekingen).
- Controle van het gunningsproces van aanbestedingen. Hierbij hebben wij ons ook gericht op de door het college geautoriseerde afwijkingen van het eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid.
- Controle van de prestatielevering in het inkoopproces;
- Controle van de zakelijkheid van omvangrijke grond- en vastgoedtransacties.
- Controle van uitgaande betalingen.

Uit bovenstaande werkzaamheden zijn geen bijzonderheden voortgekomen.

Beheersing van frauderisico's krijgt voldoende aandacht

Wij hebben naast onze eigen werkzaamheden tevens beoordeeld in hoeverre het frauderisico intern beheerst wordt. De uitkomsten zijn onderstaand opgenomen:

Aspect	Oordeel
Bewustzijn	Er is aandacht binnen de organisatie voor het risico op fraude.
Risicoanalyse	De gemeente beschikt over een frauderisicoanalyse. Deze is recentelijk geactualiseerd.
Preventieve maatregelen	In de eerste lijn zijn in opzet over het algemeen voldoende richtlijnen en functiescheidingen aanwezig om een fraude van materieel belang te voorkomen.
Detectieve maatregelen (controle door de VIC)	Uw VIC-functie heeft in zijn risicoanalyse deels rekening gehouden met fraudeaspecten. Er worden echter geen specifieke werkzaamheden verricht, gericht op fraude. Wij raden u aan de werkzaamheden van de VIC meer te richten op frauderisico's.

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen
Materialiteit
Communicatie
Opvolging bevindingen

Update over onze communicatie met u

Als Qconcepts vinden wij het van belang u te laten zien op welke wijze wij de belangrijkste voorwaarden en aandachtspunten van de controle hebben gerapporteerd. Deze hebben we opgenomen in onderstaande tabel.

Vereiste communicatie grond van controlestandaarden	Planning	Management-letter	Accountants-verslag
Mededeling over de verantwoordelijkheden van de accountant	●		
Bevestiging van de onafhankelijkheid van Qconcepts	●		●
Eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing		●	●
Eventuele ontdekte of vermoede fraude		●	●
Niet-naleven van wet- en regelgeving		●	●
Schriftelijke bevestigingen gevraagd van het management			●
Alle zaken die van invloed zijn op de vorm en inhoud van de controleverklaring			●
Standpunt van de accountant over belangrijke kwalitatieve aspecten van de verslaggeving door het college			●
Rapporteren over significante moeilijkheden, aangelegenheden en overige zaken die van belang zijn voor het toezicht op het financiële verslaggevingsproces			●
Niet gecorrigeerde afwijkingen			●
Significante aangelegenheden die naar voren komen tijdens de controle in verband met verbonden partijen van de entiteit			●
Beschrijving van de reikwijdte en timing van de controle, waaronder significante risico's	●	●	●

Belangrijkste boodschappen
Oordeel bij de jaarrekening
Ontwikkelingen voor uw organisatie
Bijlagen
Materialiteit
Communicatie
Opvolging bevindingen

Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

Conform onze beroeps- en gedragsregels dient een accountant bij de uitvoering van zijn werkzaamheden onafhankelijk te zijn van zijn cliënt. Deze regels hebben zowel betrekking op de soort dienstverlening als de persoon die de dienstverlening uitvoert. De regels zijn daarnaast afhankelijk van de omvang en de soort klant. Qconcepts heeft deze regels ook geïncorporeerd in haar beleid en bedrijfsvoering.

Wij hebben gedurende het jaar geen onafhankelijkheidsissues geconstateerd en bevestigen dat we deze onafhankelijkheidsvereisten hebben nageleefd.

Onze urenbesteding wordt beïnvloed door enkele aanvullende werkzaamheden ten aanzien van SiSa

Wij hebben ten behoeve van de jaarrekeningcontrole 2023 van Gemeente Loon op Zand 300 uur begroot. Met het aantal reeds gerealiseerde uren en de tijd die gemoeid is met de afronding van de controle verwachten we dat we deze begrote uren zullen overschrijden. De belangrijkste reden voor deze overschrijding betreft de tijdsbesteding ten aanzien van de veelheid aan aanvullende SiSa-regelingen in 2023 en de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording. De overige controlewerkzaamheden kunnen wij binnen budget afronden. Dit is naar onze mening het gevolg van de goede afspraken en samenwerking tussen de teams van Gemeente Loon op Zand en Qconcepts.

	Gepland	Gerealiseerd
Partner	100	PM
Manager	88	PM
Senior Professional	112	PM
Totale uren	**300**	**PM**

Qconcepts

Reitscheweg 45
5232 BX ‘s-Hertogenbosch
t +31 (0)73 - 61 32 510
e info@qconcepts.nl
i qconcepts.nl